Evaluatie Beheer- en inrichtingsplan plus (BIP+) 2011-2022 Nationaal Park Schiermonnikoog en doorkijk naar ambitieplan / BIP 2024 e.v.

Algemene opmerking: Er zijn onderdelen die zijn afgerond (groen). Doorlopende onderdelen zijn niet groen, maar lopen wel. Het is dus niet zo dat alles wat niet groen is, niet is afgerond.

Maatregel	**Trekker / samenwerkingspartners**	**Evaluatie Sweco juni 2019**		**Rapportages aan Overlegorgaan**		**Doorkijk naar Beheer- en ambitieplan (Bap) 2024 e.v.**
		Rapportage Sweco 2019	**Aanbeveling Sweco 2019**	**Rapportage aan Overlegorgaan nov. 2021**	**Rapportage aan Overlegorgaan nov. 2022 / Eindevaluatie: in hoeverre zijn de doelen, maatregelen en de aanbevelingen van Sweco gerealiseerd?**	**Betrekken in Bap 2024 e.v.?** - In hoeverre zijn de doelen en maatregelen nog relevant / actueel? - Betreft het Incidentele / projectmatige of structurele periodiek terugkerende maatregelen? - Wat zijn de relevante kaders (wet- en regelgeving, bestaand beleid van partijen,) - Aandachtspunten: risico's, financiën, etc.
Thema	*Dynamiek van wind en zee*					
Doel 2010-2022	*In de delen van het eiland buiten de primaire waterkering hebben zee en wind vrij spel om het landschap te vormen. Belemmeringen zijn weggenomen voor zo ver dat de veiligheid niet schaadt.*					
Vervolgonderzoek naar mogelijkheden en effecten herstel washover complex tussen paal 7 en 10. Indien geen herstel washover, dan andere maatregelen treffen voor zilte graslanden en jonge duinvalleien	Natuurmonumenten	- Onderzoek uitgevoerd in 2018 - Washover niet haalbaar door aanwezigheid van het groene strand, veiligheid primaire waterkering en kosten. - Andere maatregelen nog niet getroffen. - Eindpresentatie Deltares, 2018	Uitwerken van alternatieve maatregelen.	Meenemen in de tweede PAS-periode. Natuurmonumenten maakt plannen om de stuifdijk vanaf paal 7 op een aantal plaatsen open te krijgen zodat hier verstuivingen kunnen ontstaan.	Idem als hiernaast.	Betrekken bij nieuw Natura2000-beheerplan.
Onderzoek (quick scan) ontwikkelingsmogelijkheden Westerplas: optimaliseren zoetwatermeer of ontwikkeling tot buitendijks gebied	Natuurmonumenten / Wetterskip, Vitens	- Onderzoek is uitgevoerd, gebied heeft inmiddels ook belangrijke vogelwaarden. - Rapportage Hunzebreed en Free Nature	Keuze maken voor de gewenste oplossing voor uitvoering maatregelen.	- Nog niet gerealiseerd - In overleg met partijen keuze maken voor gewenste inrichting en beheer Westerplas passend binnen kaders beheerplan N2000. - Er zijn drie	Onderzoek met scenario's afgerond, keuze gemaakt. Fosfaatrijke bodem baggeren is niet zinvol. Er is ook gekozen voor behoud zoet water. Herstel naar zout	Geen extra ambities dan onderhoudswerkzaamheden voor de 'vogelfuncties'.

Maatregel	Trekker / samenwerkingspartners	Evaluatie Sweco juni 2019		Rapportages aan Overlegorgaan		Doorkijk naar Beheer- en ambitieplan (Bap) 2024 e.v.
				scenario's die meegenomen worden in het project Wij & Wadvogels. Er worden nog in 2021 tekeningen gemaakt door het bureau Eelerwoude.	water is niet haalbaar. Maatregelen richten zich nu op behoud als vogelgebied (broeden en overwinteren). Via Wij en Wadvogels inrichten van broedeilanden en waar nodig bomen en struiken verwijderd.	
Thema	*Dynamiek van zoet water*					
Doel 2010-2022	*De waterhuishouding van Schiermonnikoog wordt buiten de polder en het dorp zo min mogelijk beïnvloed door menselijk ingrijpen. Zoet water wordt efficiënt benut.*					
Waterpeil Groenglop verhogen. Peilverhoging op aangrenzende gronden in de polder op vrijwillige basis	Wetterskip Fryslân / provincie, Natuurmonumenten, landeigenaren	- Waterpeilverhoging in Arnicaweide gerealiseerd door het plaatsen van stuwen. - Peilverhoging op aanliggende gronden in polder (deels) gerealiseerd door plaatsen van weidevogelstuwen. - Stuwen zijn geplaatst	Nadere monitoring en analyse grondwaterstanden.	- Nog niet gerealiseerd - Provincie, WF, NM en betrokken eigenaren maken samen aan de hand van gemeten grondwaterstanden en beheerplan N2000 een inrichtingsplan en maatregelenpakket voor Groenglop en omgeving. Onderdeel hiervan is maken van keuze wel/geen koppeling waterhuishouding Groenglop met kwelafvoer Arnicaweide) en op vrijwillige basis wel/geen aanvullende peilwijziging / waterconservering in de polder. - Inrichtingsplan Maatregelenpakket Peilenplan Groenglop en omgeving	Hydrologisch onderzoek afgerond, in eerste instantie geen aanvullende maatregelen in de Groenglop nodig. Bij evaluatie N2000-beheerplan natuurkwaliteit en grondwaterstanden (mede als gevolg de verhoogde stuwpeilen in de polder) beoordelen.	Na evaluatie misschien aanvullende maatregelen nodig. De afstemming en samenwerking natuurinclusieve landbouw en natuurbeheer in en rondom de Grienglop is voor de volgende BIP-periode (NP nieuwe stijl) een aandachtspunt. Hierbij ook het streefbeeld biodivers boeren meenemen.

Maatregel	Trekker / samenwerkingspartners	Evaluatie Sweco juni 2019		Rapportages aan Overlegorgaan		Doorkijk naar Beheer- en ambitieplan (Bap) 2024 e.v.
Maatregelen voor vermindering verdroging Kapenglop	Wetterskip Fryslân / provincie, Natuurmonumenten, landeigenaren	Maatregelen zijn uitgevoerd door: - verondieping bovenstrooms deel klimaatsloot - omvorming benedenstrooms deel klimaatsloot tot een ondiepe brede duinslenk. Grondwaterstanden zijn lokaal licht gestegen.		gerealiseerd	gerealiseerd	Aandacht voor het juiste vervolgbeheer op de inrichtingsmaatregelen (plaggen en verstuiven) via N2000-beheerplan.
Doel: duurzaam zelfstandig eiland op het gebied van (drink)water- en energiegebruik Uitwerking maatregelen waterbesparing en hergebruik.	Gemeente / provincie / Vitens (uitvoering)	Er zijn gescheiden watersystemen aangelegd, waar mogelijk gemeentelijke subsidies verstrekt voor energiescans. Uitvoeringsprogramma Impuls Duurzaamheid in 2017 vastgesteld door de gemeenteraad. Er is veel gerealiseerd, maar het eiland is op dit moment nog niet duurzaam zelfstandig. De duurzame ambitie is nog steeds van kracht.	Nadere realisatie van het uitvoeringsprogramma.	- Concrete acties: gesubsidieerde regentonnen- en compostvatenactie (januari 2020 gestart) en drinkwatertappunt (realisatie: 2019-21). Afkoppelen regenwater (doorlopend). Duurzaamheid: zie Impuls Duurzaamheid 2017-2021. - Op het gebied van drinkwater zijn we zelfstandig. Door zuinig om te gaan met water kunnen we dat ook blijven. Schiermonnikoog moet zelfstandig energie gaan opwekken voor gebruik op het eiland.	- betreft een doorlopende actie - v.w.b. water is Schiermonnikoog zelfstandig. V.w.b. energie is Schiermonnikoog nog niet duurzaam zelfstandig / zelfvoorzienend.	-Provincie, Wetterskip en Vitens maken een bestuurlijk vertaalslag van de discussienotitie water van de provincie. - Gezamenlijk opstellen en uitvoeren waterbesparing en benutten regenwater. -Binnen NP kijken naar duurzame omgang met natuur en beschikbare grondstoffen.
Thema	*Dynamiek van grazers*					
Doel 2010-2022	*Er zijn op Schiermonnikoog complete ontwikkelingsreeksen van begroeiing, van pionier tot climax in verschillende milieus (nat en droog, zoet en zout, zand en klei), met een gradiënt in de invloed van planteneters op de begroeiing*					
Voortzetting kwelderbeweiding gedurende de zomer met	Natuurmonumenten / Vereniging Boerenbelang Schiermonnikoog	Voortzetting kwelderbeweiding uitgevoerd volgens	Overwegen om graasdruk te verhogen of	Er is vanaf 2018 voor het eerst sinds lange tijd weer gemaaid op	-Vergt afstemming tussen landbouw en natuur.	De afstemming natuurinclusieve Landbouw en de natuurwaarden op de kwelder zal in de volgende BIP-

Maatregel	Trekker / samenwerkingspartners	Evaluatie Sweco juni 2019		Rapportages aan Overlegorgaan		Doorkijk naar Beheer- en ambitieplan (Bap) 2024 e.v.
jongvee in een gebied van ca. 400 ha met een begrazingsdruk van 1 dier per 2 hectare. Aanpassen toepassing ontwormingsmiddelen		plan. Beweiding vertraagt successie, maar voorkomt deze niet.	aanvullend te maaien.	de Kwelder. Dit voor een pilot van 6 jaar.	-Ontwormings-middelen worden alleen selectief toegepast op boerenvee.	periode (NP nieuwe stijl) verder geoptimaliseerd worden door Natuurmonumenten en boeren.
Stap 1: Maken begrazingsplan voor integrale begrazing met runderen en edelherten, *incl*. pilot meebegrazen deel zandige waterkering en *incl*. voorlichtingsplan	Natuurmonumenten / Wetterskip, Vereniging Boerenbelang Schiermonnikoog	Begrazingsplan is in 2014 opgesteld en in 2016 aangepast. Pilot meebegrazen zandig deel waterkering uitgevoerd. Voorlichtingsplan begrazing uitgevoerd. Rapportage van Natuurmonumenten	Evaluatie begrazing	Evaluatie en aanbevelingen worden begin 2020 verwacht.	Evaluatie afgerond en gepresenteerd aan overlegorgaan.	Voorstellen uit de evaluatie (uitbreiden begrazing als dynamisch beheer en nabeheer van andere maatregelen in de natuur) uitwerken (door in elk geval NM en boeren) in opties, afstemmen met de bevolking en uitvoeren via N2000-beheerplan.
Stap 2: Uitvoeren integrale jaarrondbegrazing conform het. begrazingsplan	Natuurmonumenten / Wetterskip, Vereniging Boerenbelang Schiermonnikoog	Begrazing op een minder groot gebied dan in het BIP+ beoogd. Vertraagt verdergaande successie en voorkomt dichtgroeien van stuifkuilen.	Begrazingsgebied op termijn uitbreiden indien mogelijk.	Evaluatie en aanbevelingen worden begin 2020 verwacht.	Zie hierboven.	Zie hierboven
Stap 3: na enkele jaren begrazing eventueel konijnen introduceren	Natuurmonumenten	Onderzoek uitgevoerd, maar maatregelen nog niet. Proef in voorbereiding	Uitvoeren maatregelen na proef.	- Er is in 2019 onderzoek gedaan naar konijnenbestand. Eind 2019 wordt dit onderzoek met aanbevelingen en een stappenplan van herintroductie verwacht. - Stappenplan is er, wachten op Vlieland eerste pilot. Er zijn op dit moment te weinig gezonde konijnen om het stappenplan vorm te geven. Vervolg 2022	- betreft opdracht i.h.k.v. N2000-beheer - wachten op de ontwikkelingen op Ameland en Vlieland	- Onderzoeken of een proef mogelijk is. Ook goed kijken naar ervaringen op Ameland en Vlieland. - Aandachtspunten: Wnb-toets, nabeheer
Thema	*Aanvullend beheer*					
Doel 2010-2022	*Bijzondere habitats zijn waar nodig door aanvullend beheer in stand gehouden of ontwikkeld*					
Open maken van	Natuurmonumenten	In Westerduinen bos	Overwegen	- In 2018 is in het	- volop nabeheer	- Nabeheer vormgeven met

Maatregel	Trekker / samenwerkingspartners	Evaluatie Sweco juni 2019		Rapportages aan Overlegorgaan		Doorkijk naar Beheer- en ambitieplan (Bap) 2024 e.v.
gradiënten door plaatselijk kappen van bos en tijdelijk intensief begrazen (Westerduinen, omgeving Kapenglop, omgeving Reddingsweg).		gekapt en begrazing met geiten in delen ingezet. Ook in omgeving Kapenglop en Reddingsweg zijn de maatregelen uitgevoerd. Maatregel heeft geleid tot een meer open landschap, maar zonder nabeheer groeit bos terug.	uitbreiding/ verhoging begrazingsdruk.	kader van duinherstel een begin gemaakt met verschillende maatregelen. Er lopen geiten en er is bos/ruigte gekapt. - Op dit moment wordt er volop ingezet op nabeheer door schapen, geiten en paarden.	door drukbegrazing verplaatsbare kudde geiten. - verstuiving in de zeereep rond paal 6 gereed. Nabeheer door begrazing nog verder vormgeven.	begrazen of andere maatregelen via N2000-beheerplan - Monitoring is van belang
Aanvullend maaien van botanisch waardevolle duinvalleien die door begrazing onvoldoende open en kort blijven: Hertenbosvallei, Kapenglop, valleien Reddingsweg	Natuurmonumenten	- Maatregelen uitgevoerd. - Dichtgroeien wordt voorkomen. Toename aantal plantensoorten, successie wordt vertraagd, maar niet voorkomen.	Overwegen nadere maatregelen in kader van N2000.	- Er wordt jaarlijks bekeken waar gemaaid wordt met de zogenaamde sinusmethode om botanische waarden te behouden. - De werkinstructiekaarten zijn gedigitaliseerd en staan in het beheersysteem van NM.	Idem als hiernaast.	Zie hierboven
Het Groenglop is door beweiding en maaien open gehouden i.v.m. de botanische potenties.	Natuurmonumenten	- Beweiding is uitgevoerd, maaien was niet noodzakelijk. - Dichtgroeien wordt voorkomen. Aantal Rode Lijstsoorten is gelijk gebleven. Gebied is nadat de begrazing is aangepast wel bloemrijker geworden		gerealiseerd	gerealiseerd	Zie hierboven
Maaien en beweiden Westerplas	Natuurmonumenten	- Maatregelen uitgevoerd volgens plan. - Terrein groeit steeds verder dicht.	Overwegen verhogen begrazingsdruk of meer variatie in grazers.	- Pacht is over gegaan naar een andere pachter. Er wordt ingezet op intensievere begrazing. - De begrazingsdruk is nog steeds te laag. Het gebied heeft	-Doorlopend. -Begrazingsdruk kan omhoog. Er mag niet bijgevoerd worden.	Zie hierboven

Maatregel	Trekker / samenwerkingspartners	Evaluatie Sweco juni 2019		Rapportages aan Overlegorgaan		Doorkijk naar Beheer- en ambitieplan (Bap) 2024 e.v.
				sterk de neiging tot dichtgroeien.		
Thema	*Faunabeheer*					
Doel 2010-2022	*Populaties van beschermde en bedreigde soorten lopen geen gevaar door predatie door geïntroduceerde soorten.*					
Plan maken om schade door verwilderde katten te verminderen	Natuur- en Vogelwacht / WBE, Natuurmonumenten	- Plan is opgesteld, maar nog niet in werking vanwege beperkt maatschappelijk draagvlak. - Plan WBE, 2013	Draagvlak creëren op langere termijn of andere oplossing.	- Er is binnen de werkgroep beheer een "Kattenwerkgroep "geformeerd. Ingrijpen in de kattenpopulatie doet Natuurmonumenten alleen met gedegen begeleidend onderzoek en met grote, integrale eenmalige actie, geen eindeloze beheerjacht - In 2022 wordt er gestart met een vangactie met als voorbeeld Texel.	De vangactie loopt in 2022. Financiering ook. Daarna is er geen financiering meer van de Provincie. Deze moet opnieuw aangevraagd om te trachten alle verwilderde katten weg te vangen. -Monitoring is mogelijk omdat de RUG hier vier jaar onderzoek naar doet.	-Na evaluatie vierjarig vangproject (waarbij financiering vanuit provincie een aandachtspunt is) vangen van katten indien nodig voortzetten. -Ook kijken naar voortzetting bewustwording en/of medefinanciering castratie van eilander katten. -Het voorkomen van nieuwe verwilderde katten meenemen in de discussie.
Thema	*Natuur en landbouw*					
Doel 2010-2022	*Schade door ammoniakdepositie aan kwetsbare habitats is verminderd tot een acceptabel niveau.*					
Uitwerken gebiedsgerichte aanpak gevolgd door uitvoering van de in dat plan benoemde maatregelen	Provincie	- Afspraken gemaakt met de landbouwsector voor 20% stikstofreductie. Natuurmaatregelen in 2019 gepland. - intentieverklaring	Nadere uitvoering van maatregelen.	- Er is een goed contact tussen boeren en Natuurmonumenten. Er is een eilanderdeal gerealiseerd waar nog steeds aan gewerkt wordt. - De zuivelcoöperatie Schiermonnikoog is een feit. Dit is een nieuwe fase in het project. Er wordt nu verder ingestoken op de realisatie van het streefbeeld.	Provincie, boeren, Natuurmonumenten en gemeente zijn partners in regiodeal. Reductie 35% koeien is een feit. Boeren hebben een streefbeeld opgesteld.	Ja, integrale benadering van natuur (N2000) en landbouw (Regiodeal)
Compensatie voor boeren en beperken toename schade.	Landbouw	- Schadevergoeding is voortgezet, populatiebeheer door afschot en	Uitbreiding populatiebeheer niet mogelijk/wenselijk.	Proces loopt	- Loopt - Begrepen in Regiodeal	Ja, grote aantallen ganzen blijft probleem. Goed monitoren in project biodiversiteit en zo nodig kijken naar aanvullende

Maatregel	Trekker / samenwerkingspartners	Evaluatie Sweco juni 2019		Rapportages aan Overlegorgaan		Doorkijk naar Beheer- en ambitieplan (Bap) 2024 e.v.
		legselbeperking. Deel polder is uit de regeling gehaald. - Populatiebeheer voorkomt toename van ganzen niet.				maatregelen.
Thema	*Buitendijkse ontwikkelingen*					
Doel 2010-2022	*- In de Waddenzee zijn vitale mosselbanken en zeegrasvelden aanwezig* *- Voor de dijk van de Banckspolder ligt een smalle strook kwelder die de golfslag breekt*					
Geen commerciële visserij binnen de grenzen van het Nationaal Park	Provincie / Natuurmonumenten	- Gerealiseerd binnen oude begrenzing, maar niet binnen uitbreidingsdeel van nieuwe begrenzing. Herstel mosselbanken geprobeerd, maar niet geslaagd. - afwijking BIP	Geen wijziging mogelijk.	Geen commerciële visserij	Geen commerciële visserij	Herbevestigen (en aandacht voor blijven vragen) en zo mogelijk uitbreiden binnen de nieuwe grenzen van het NP.
Voor de dijk van de Banckspolder ligt een smalle strook kwelder die de golfslag breekt :Onderzoek naar effecten op habitats en naar uitvoeringsaspecten	Gemeente / Natuurmonumenten	- Onderzoek is uitgevoerd - Rapportage - Aanleg niet uitgevoerd om economische redenen.		gerealiseerd	Het onderzoek buitendijkse kweldering is uitgevoerd	Aandacht voor de zachte overgang polderdijk – Waddenzee. Uitvoering mogelijk via gebiedsgerichte aanpak dijkverzwaring. Daarbij ook kijken naar mogelijke afslag kwelderrand ten oosten van veerdam.
Thema	*Cultuurhistorie*					
Doel 2010-2022	*In de zone rond het dorp zijn cultuurhistorie elementen goed onderhouden en zichtbaar aanwezig in het landschap.* *De bakens (Kobbeduinen en Willemsduin) blijven in stand.*					
Regulier onderhoud genoemde elementen (o.a. bunker, Vredenhof, eendenkooi, bakens)	Gemeente / eigenaren	- Het noodzakelijke reguliere onderhoud is uitgevoerd. Baken Willemsduin is volledig vernieuwd in oude stijl. - Elementen zijn behouden.		gerealiseerd	gerealiseerd	Aandachtspunt: v.w.b. cultuur meer aandacht voor ontsluiting voor publiek
Thema	*Recreatie en natuur*					
Doel 2010-2022	*Schiermonnikoog biedt mensen volop ruimte om het eiland en de natuur te beleven. Vaste voorzieningen (alleen in de directe omgeving van de polder, het dorp en de Badweg. Schade aan de natuur en hinder voor andere mensen worden vermeden. Vormen van recreatie die leiden tot schade aan de natuurdoelen of die overlast geven voor medemensen worden beperkt tot een deel van het eiland of helemaal geweerd.*					
Afsluiten delen van het Nationaal park in het broedseizoen en deel duingebied alleen toegankelijk op paden (cf. huidige situatie)	Natuurmonumenten	- Maatregel uitgevoerd, voortzetting reguliere maatregelen. - Broedvogels worden binnen de beschermde gebieden	Overweeg aanpassing zonering	- Zonering is niet aangepast. Standbroedvogels kunnen tijdelijk uitgezoneerd worden daar waar noodzakelijk.	Het zou goed zijn om het Rif te zoneren. Hier is veel verstoring in het voorjaar. Verder mag ook wel benoemd worden	Dit onderdeel meenemen naar BIP2024.

Maatregel	Trekker / samenwerkingspartners	Evaluatie Sweco juni 2019		Rapportages aan Overlegorgaan		Doorkijk naar Beheer- en ambitieplan (Bap) 2024 e.v.
		niet verstoord. Strandbroedvogels broeden echter ook deels buiten de beschermde gebieden.		- Vanuit Natuurmonumenten is er grote behoefte aan het heroverwegen van bestaande en nieuwe zonering.	dat toezicht en handhaving een belangrijk item is hier.	
Beperken kitebuggyen en kitesurfen tot strand tussen Vuurtorenpad en Westerhofpad.	Gemeente	- Activiteitenstrand is naar oosten verplaatst en verbreed. Afspraken zijn vastgelegd in strandoverleg in 2011. Gemeente maakt jaarlijks afspraken met gebruikers. - Maatregelen zijn effectief.		gerealiseerd	gerealiseerd	Gehele strand en eventuele zonering meenemen in BIP2024. In elk geval samen met strandgebruikers en eilanders en ook kijken naar relatie toeristische visie.
Strandrijden met vergunning toegestaan, m.u.v. de voet van de duinen en stuifdijk	Gemeente	- Gemeente verleent vergunning met betreffende voorwaarden. - Maatregelen zijn effectief.		gerealiseerd	gerealiseerd	Zie hierboven
Aangepaste recreatieve zonering handhaven	Gemeente / Natuurmonumenten, Provincie	- Uitgevoerd en gehandhaafd. - Zonering werkt in principe goed, handhaving beperkt mogelijk, overtreding incidenteel.	Aandacht voor toename recreatieve druk en nieuwe vormen van recreatie als drones.	- Concrete actie drones: via communicatiekanalen en workshop handhavers. Aandacht voor nieuwe recreatieve vormen via nieuwe toeristische visie (mei 2021 aangenomen door de gemeenteraad) - Handhaving daar waar nodig. Nieuwe vormen van recreatie toetsen aan toeristische visie	-Bij nieuwe vormen van recreatie wordt gekeken naar de opgestelde toeristische visie.	-Aanpassen zonering is onderdeel van het nieuwe BIP / Ambitieplan, evenals nieuwe vormen van recreatie. -Mogelijke concretisering toeristische visie door gemeente, NM, VVV, SOV.
Thema	*Communicatie en organisatie*					
Doel	*Verwerven van kennis en inzicht, bewustwording, het stimuleren van betrokkenheid en inspelen op de veranderende vraag en actualiteit.*					
Door evaluaties en metingen wordt gekeken of de doelen worden behaald.	Gemeente / bezoekerscentrum	Kwantitatief: aantal excursiedeelnemers wordt jaarlijks	Herhaling van klanttevredenheidson derzoek om na te	Vindt continu plaats.	Vindt continu plaats.	- Continu proces - Platform Schitterend Schiermonnikoog

Maatregel	Trekker / samenwerkingspartners	Evaluatie Sweco juni 2019		Rapportages aan Overlegorgaan		Doorkijk naar Beheer- en ambitieplan (Bap) 2024 e.v.
		gemeten. Kwalitatief: in 2011 0-meting gedaan.	gaan of kwalitatieve doelstelling gehaald wordt.			
Ontwikkeling multifunctioneel centrum.	Natuurmonumenten	Niet gerealiseerd. Voorbereidingen realisatie alternatieve locatie zijn wel in vergevorderd stadium.	Nadere uitwerking en realisatie.	- Voorjaar 2021 opende multifunctioneel centrum Het Baken de deuren. - gerealiseerd	gerealiseerd	Nee
Ontwikkeling, innovatie en kwaliteitsverbetering van producten.	IVN	- Jaarlijks worden nieuwe educatieve producten ontwikkeld (zie jaarverslagen C&E), ook wordt aangesloten bij (nieuwe) multimedia jaarlijkse bijscholing gidsen. - Jaarverslagen C&E		gerealiseerd	gerealiseerd	Continu proces
Voorlichting naar de verschillende doelgroepen	IVN	- Gerealiseerd door excursies publicaties, folders, lokale tv, website, social media, platform Schitterend Schiermonnikoog, lezingen, publieksavonden, workshops gastheerschap. - kwantitatieve metingen (zie jaarverslagen)		gerealiseerd	gerealiseerd	Continu proces
Doel = interne organisatie Uitvoering BIP+.	allen	- Overlegorgaan komt 2x per jaar bijeen. Werkgroep Beheer en Communicatie komt > 3x/jaar bijeen. Twee werkgroepen (Beheer en Communicatie, voorlichting en educatie zijn samengevoegd tot de werkgroep Beheer en Communicatie. - BIP+ wordt grotendeels	Afstemming verwachtingen met betrekking tot doelen overlegorgaan.	Proces vindt plaats	Proces vindt plaats	Continu proces

Maatregel	Trekker / samenwerkingspartners	Evaluatie Sweco juni 2019		Rapportages aan Overlegorgaan		Doorkijk naar Beheer- en ambitieplan (Bap) 2024 e.v.
		gerealiseerd, zie evaluatie uitvoering maatregelen. Afstemming verloopt goed, heeft o.a. geleid tot Schitterend Schiermonnikoog.				
Thema	*Monitoring*					
Doel	*Reguleringsmaatregelen veldonderzoek*					
Voorkomen van te grote verstoringseffecten.		Maatregelen zijn getroffen	Betere regulering	gerealiseerd	- Gerealiseerd. - Betreft CWO-onderzoek.	- Ja, doorlopend onderzoek. - Onderzoeksresultaten ontsluiten (voorwaarde subsidie Nationaal Park Nieuwe Stijl)
Thema	*Watergebiedsplan*					
Plaatsen stuwen en benutting kwelwater Arnicaweide voor Groenglop.	Wetterskip Fryslân i.o.m. Vitens	Maatregelen deels uitgevoerd (Arnicaweide). Maatregelen Groenglop niet uitgevoerd.	Maatregelen Groenglop uitvoeren, indien nodig	Zie onder kopje “Dynamiek van zoet water” Groenglop	Koppel op te stellen Integraal Waterplan provincie aan streefbeeld van de boeren.	Ja, betrekken bij optimalisatie watersysteem Hierin ook meenemen het door de provincie op te stellen discussiedocument integraal waterplan Schiermonnikoog.
Waterafvoer ijsbaan en sportvelden verplaatsen naar Berkenplas en Banckspolder.	Wetterskip Fryslân i.o.m. Vitens	Maatregelen afgerond in juni 2016. Watersysteem heeft meer berging, minder waterafvoer via Karrenpad.			gerealiseerd	Zie hierboven
Helofytenfilter en circulatiesysteem voor verbetering zwemwaterkwaliteit Berkenplas.	Wetterskip Fryslân i.o.m. Vitens	Maatregelen afgerond in juni 2015. Waterkwaliteit is verbeterd (voldoet aan zwemwaternormen). Ook doorzicht is verbeterd.			gerealiseerd	Zie hierboven
Circa 1,5 hectare natuurvriendelijke oevers (KRW), grotendeels in combinatie met 2.500 m3 extra waterberging.	Wetterskip Fryslân i.o.m. Vitens	Uitgevoerd, afgerond in april 2013. Natuurvriendelijke oevers + waterberging.			gerealiseerd	Zie hierboven
Nieuwbouw Oosterreeweg: actualiseren peilenkaart en peilbesluit.	Wetterskip Fryslân i.o.m. Vitens	Maatregelen vastgelegd in het peilbesluit 2012. Nieuw peilbesluit voor polder en enkele delen van het duingebied op Schiermonnikoog.			gerealiseerd	Zie hierboven

Maatregel	Trekker / samenwerkingspartners	Evaluatie Sweco juni 2019		Rapportages aan Overlegorgaan		Doorkijk naar Beheer- en ambitieplan (Bap) 2024 e.v.
Plaatsing stuwen en peilschalen en vervanging afsluiters door stuwen.	Wetterskip Fryslân i.o.m. Vitens	Maatregelen uitgevoerd. Betere waterbeheersing.			gerealiseerd	Zie hierboven
Monitoring grondwaterstanden Groenglop + omgeving klimaatsloot, waterkwaliteit Berkenplas en ijsbaan.	Wetterskip Fryslân i.o.m. Vitens	Maatregelen uitgevoerd. Aanvullende meetpunten operationeel sinds 2014. Jaarlijkse monitoringsgegevens			gerealiseerd	Zie hierboven